

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

ZŠ Sulice, příspěvkové organizace

Školní 343, 251 68 Sulice – Želivec

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento dokument	Základní škola Sulice, příspěvková organizace, Školní 343, 252 42 Sulice – Želivec
Webové stránky školy	www.zssulice.cz
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Josef Kabele
Telefon na ředitele	702 129 127
Email na ředitele	reditel@zssulice.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Jana Čermáková
Telefon na VP	606 483 419
Email na VP	cermakova@zssulice.cz
Konzultační hodiny	pondělí 15 – 16 (po předchozí domluvě), denně 6 – 7, jinak kdykoli dle aktuální potřeby

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Ing. Linda Kůstková
Telefon na ŠMP	603 400 149
Email na ŠMP	kustkova@zssulice.cz
Konzultační hodiny	čtvrtek 14 – 15 (po předchozí domluvě), jinak kdykoli dle aktuální potřeby

Zpracovala:	Ing. Linda Kůstková, metodik prevence
Konzultovala:	Mgr. Jana Čermáková, výchovný poradce
Dále spolupracovali:	Členové metodických oddělení
Platnost ode dne:	Aktualizace 1. září 2023
Schválil:	Mgr. Josef Kabele, ředitel školy

Obsah

1	ÚVOD	3
1.1	Co je školní neúspěšnost	3
1.1.1	Nejčastější příčiny neúspěchu ve vzdělávání	3
2	Strategie školy - řešení školní neúspěšnosti	4
2.1	Používané metody a postupy	4
2.2	Možná opatření a kroky vedoucí k dosažení cílů	4
2.3	Postup při řešení školní neúspěšnosti	4
2.4	Formy a metody práce	5
2.5	Postup v případě neúspěchu strategie	5

1 ÚVOD

Podkladem dokumentu Strategie předcházení školní neúspěšnosti je vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky s účinností od 1. 9. 2016 přináší mimo jiné na základě ust. §7 odst. 3 povinnost školy zpracovávat a uskutečňovat preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

1.1 Co je školní neúspěšnost

Úspěšnost ve škole je podmíněna mnoha faktory a jejím předpokladem jsou dostatečně rozvinuté intelektové schopnosti. Jejich plné využití může být však z různých důvodů blokováno. Může jít o tzv. relativní školní neúspěšnost, kdy z mimointelektových důvodů má žák špatný prospěch. Nižší výkon žáka může být způsoben také nízkou sebedůvěrou, špatným sebehodnocením, nedostatečnou motivací, negativním postojem ke škole a emočními či zdravotními problémy.¹ Další příčiny neúspěchu jsou specifikovány níže.

Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci se žákem a často také s rodiči žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

1.1.1 Nejčastější příčiny neúspěchu ve vzdělávání

a) **Školní nezralost a vývojové změny, výkyvy v dospívání;**

b) **Somatický stav dítěte** - včas nerozpoznané smyslové vady, například sluchu a zraku;

c) **Vývojové poruchy učení či chování** – zde patří také nerovnoměrné nadání, do poruch chování např. ADHD)

d) **Častá krátkodobá absence nebo onemocnění žáka**, dlouhodobá absence - z toho plynoucí špatné porozumění probírané látce a následné nezvládnutí učiva.

e) **Snížená úroveň rozumových schopností;**

f) **Záškoláctví** či skryté záškoláctví;

g) **Sociální vlivy** – zejména vliv rodiny – rodič může dítě přeceňovat, ale naopak i podceňovat. Přílišné nároky, nebo naopak nepodporování ke vzdělávání z různých důvodů, přecvičování leváctví, chybějící motivace k plnění školní povinností, odlišné sociokulturní prostředí;

¹ Školní neúspěšnost. www.opppvyskov.cz [online]. 2023 [cit. 2023-10-08]. Dostupné z: Oblastní pedagogická poradna Vyškov

h) **Psychický stav dítěte** – např. úzkostné poruchy a neurózy, citová deprivace, syndrom CAN, nízká sebedůvěra, náročná životní situace.

2 Strategie školy - řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření.

S žáky ohroženými školní neúspěšností může pracovat výchovná poradkyně, metodik prevence, třídní učitel a kterýkoli pedagogický pracovník. Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími jednotlivých předmětů zajišťuje žákům se specifickými poruchami učení poskytování doporučených podpůrných opatření. Třídní učitelé vyhodnocují prospěch žáků ve třídě, u neprospívajících zjišťují příčinu neúspěchu. Vyhodnocují příčinu zhoršení prospěchu a v případě potřeby je vypracován plán pedagogické podpory.

Podle povahy příčin rovněž s žáky spolupracují další mimoškolní instituce.

2.1 Používané metody a postupy

- a) Pozorování jako diagnostická metoda.
- b) Diagnostický rozhovor s žákem (a zákonnými zástupci).
- c) Analýza rozhovoru a formulování možností náprav.

2.2 Možná opatření a kroky vedoucí k dosažení cílů

1. **Poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění:** kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP nebo SPC, integrace žáka a vytvoření IVP nebo zařazení žáka do třídy zřízené dle § 19.
2. **Odchylka v celkové úrovni inteligence:** žákovi bude stanoveno základní učivo, které po něm bude požadováno podle jeho možností a schopností, vhodné metody práce, motivace - zažití úspěchu, možnost opravit si známku, individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s PPP - integrace na základě IVP a realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou.
3. **Žáci sociálně znevýhodnění:** motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole.
4. **Žáci s vysokou absencí** jsou velmi často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti: včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva a termíny dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví zvýšený dohled nad žákem.

2.3 Postup při řešení školní neúspěšnosti

1. Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neúspěch/neprospěch, budou o této skutečnosti **prokazatelným způsobem včas informovat zákonné zástupce** a na základě zjištěných příčin budou přistupovat k žákovi individuálně vzhledem k jeho možnostem a schopnostem. Motivace žáka ke vzdělávání a lepšímu výsledku bude promyšlena a aplikována tak, aby se žák snažil pochopit souvislosti učiva s praktickým využitím v životě, u starších žáků s možnou budoucí profesí.
2. Podle zájmu je **možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem** (případně rodičů, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
3. Pokud se situace nezlepšuje, bude **nabídnut žákovi plán podpůrných opatření**.
4. TU hlídají **počet zameškaných hodin**, pokud mají žáci kolem 30 % absence v předmětech, informují o tom na pedagogické radě a komunikují s rodiči.
5. V případě plánu podpůrných opatření, vyhodnocení třídním učitelem.

Zlepšení školních výsledků žáka je společným cílem vyučujících, žáků a jejich zákonných zástupců. Všichni společně se proto musí důsledně podílet na předem společně stanovených postupech. Pokud se podaří podpořit žáky tak, aby nebyli neúspěšní a nepropadali, zamezí se i předčasným odchodům žáků ze středního vzdělávání.

2.4 Formy a metody práce

Pro úspěšnost jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

1. **stanovení přiměřeného obsahu učiva** – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním),
2. **užívání podpůrných aktivit** – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu,
3. **používání podpůrných pomůcek** při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu,
4. **individuální práce se žákem** v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
5. **vedení písemných záznamů** o průběhu podpůrného programu – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci – informace o přístupu žáka k plnění povinností

2.5 Postup v případě neúspěchu strategie

Při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření je nutné opakování ročníku.